

Wienan Karjala.

Varsinainen Wienan Karjala käsittää seudut Kannanlahden perukasta pohjoisessa, Äänisjärven eli Onegajärven pohjoispäähän, etelässä, lännessä rajoittaa sitä Suomi, idässä Wienan- eli Valkeameri, Uikujoki ja Uikujärvi.

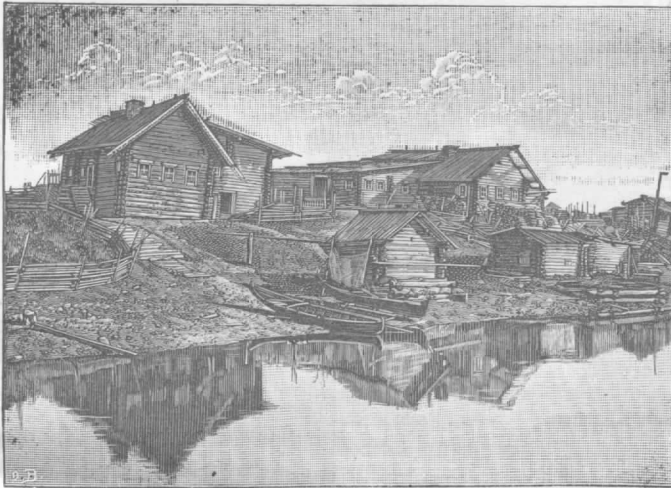
Tämä kiilanmuotoinen maakaistale on pituudelleen noin 500, leveydelleen pohjoisessa noin 100 ja etelässä noin 200 virstaa. Seutu, olletikin pohjoisosassa on harvaan asuttua. Tällä maa-alalla, venäläistynyttä meren rannikkoa lukuunottamatta, elelee vain toistasataatuhatta lukuinen Suomensukuinen ja suomenkielinen Karjalan kansa. Kielensä ja kansallisuutensa on tämä sitkeä, elämänhaluinen kansa kautta aikojen säilyttänyt. Näillä mainhan enimmältä osaltaan on viime aikoihin asti säilynyt kaunis Kalevan runostokin. Rahvas Wienan Karjalassa taistelee ankaraa elämän taistelua. Ani harvat voivat kotosalla saavuttaa toimeentulonsa. Muualta on hankittava elämisen eine. Tämän tähden täällä onkin kaikinpuolinen edistymisen viela kapalossaan. Maanviljelys, tuo kansojen pääelinkeino on miltei alkuperäisellä kannalla. Yksityinen yritteliäisyys on näihin asti jäänyt tuloksettomaksi. Ja mikä on tuohon kaikkeen syynä? kysyttäneen. Syy ei ole syvällä. Hallintoviranomaiset, nuo venäläisen virkavallan kätyrit ovat täälläkin kaikin mokomin ja aina painaneet Karjalaista kansanainesta. Valtio ei ole sormiaan koukistanut tämän poloisen pohjolan rahvaan elämän ehtojen parantamiseksi. Siitä johtuu saamattomuus tämän kansan.

Kulkuneuvot, kaiken edistymisen tärkein elinehto, ovat aivan kurjalla alkuuperäisellä kannalla. Kaikki yhdysliikenne muun maailman kera on talvisin toimitettava. Muun ajan vuodesta olemme erote-

tut suuren maailman yhteydestä. Laajat vesistöt, jotka parempiosaisien elospaikoilla ovat kesäisen liikenteen palveluksessa, saavat meillä levätä kaikessa rauhassa vaikka rahvas rannoilla puutteistaan huupi, vaikeroipi vaivoistansa. Maanteitä koko tässä laajassa maakunnassa ei ole nimeksikään. Valtion posti saapuu kahdesti kuussa kelin aikana, mutta kelirikon aikana vain kerran kolmessa kuussa. Mitenpä tällaisissa oloissa voisi maanviljelys tai teollisuus kehittyä.

Oppilaitoksia näillä raukoilla rajoilla löytyy jokaisessa suuremmissa kylässä. Näitä on ollut jo vuosikymmeniä. Kun opettaja koulussa on ummikko venäläinen, ja oppilaat ovat ummikko karjalaisia lapsia, on sanomattakin selvää, kuinka paljon vaivaa ja vähä vastaavaa todellista hyötyä mokoma koulutyö tuottaa. Kuinka voipikaan siinä edistää kansan kasvavan

henkistä kehitystä. Esimerkin vuoksi tulokoon tässä sivumennen mainituksi, että yhteensä kaikista Wienan Karjalan kouluista, niin kolmena vuosikymmenenä, jolloin niitä paikkakunnilla on olemassa ollut, on ylempiin oppilaitoksiin (opettajaseminaariin Wienassa) tulut kaikkiaan kaksi (sano 2)

Vanhoja taloja Uhtivalta.

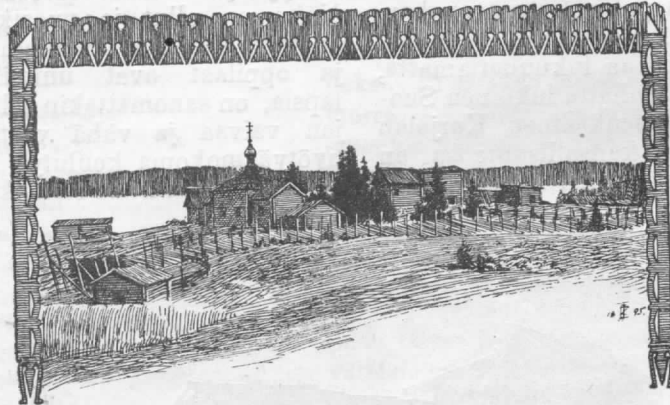
Karjalaisten vanhempain lasta. Kaunis tulos.

Vanhemman kansan henkinen kasvatustus on niinkään laimin lyöty. Kirkot ja papit meillä on. Mutta kun papit ovat enimmäkseen ummikko venäläisiä eikä niilläkään papeilla ole lupaa pitää Karjalan kielisiä jumalanpalveluksia kirkkoissa, jotka kansan kieltä vähin osaavat, niin saatetaan arvata miten pintapuolista tuomoinen uskonnon opetus on. Tästä onkin aikojen kuluessa kehittynyt nykyinen Karjalan kirkon tila, että se kulkee käsi kädessä taikauskon kera. Ja mitenkäpä muutoin voisikaan olla.

Kaikki seikat viittaavat siihen, että tšekäläiset olot niin aineellisissa kuin henkissäkin suhteissa kaipaavat pikaista korjausta. Nykyisten nurinpuolisten olojen

vallitessa on kansa Wienan Karjalassa pitkän aikaa kulkenut perikatoaan kohti. Viime vuosikymmenellä on kumminkin nähtävänä ilahduttavia ajan merkkejä pohjois-osassa Wienan Karjalaa. Nuorempi sukupolvi „sumsa“-kaupoilla Suomessa liikkuessaan on osaksi irtautunut vanhoista ennakkoluuloista ja alkanut opetella lukutaitoa omalla äidinkielellään. Tästä on jo koitunut jonkun verran näkyvää hyvää Wienan Karjalan kansalle. Ja kun kerran,

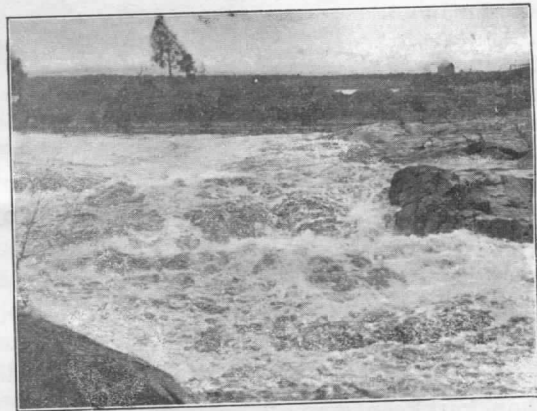
Hyvinkin lähellä lienee aika kuin kansa Wienan Karjalassa tulee älymään, ettei vieraskielisen virkamiehistön talutusnuorassa kulkeminen vie hyvään loppuun. Katkerat kokemukset ovat siinä suhteessa olleet opastajana. Karjalan kansa nousee kuin yksi mies vaatimaan parannuksia tukaliin oloihinsa ja sen oikeutetut vaatimukset, epäilemättä tulevat kuulluiksi. Vielä kerran Karjalalle koittaa uusi päivä. Vielä kerran Väinön kannel kajahtaa

Jyvälahden tsässöynä.

Kuva Usman koskesta.

Kuva Usman koskesta.

kulkuneuvojen parattua ja muutoinkin yhteiskunnallisten olojen tultua elämälle edullisemmiksi, Wienan Karjalan kansa kohottaa päänsä vuosisatoja kestäneen sorron alta, tulee se huomaamaan, että sukuväljet Suomessa ovat sille vuosisatojen vierissä antaneet aineellista tukea jokapäiväisen leivän leikissä ja vieläpä avanneet sen silmät näkemään oman tukalan oloilansa. --

ahoillamme. Vielä kerran kansa täälläkin tuntee olevansa sukua suurta, laajaa lajiperää. Kunpahan kaikki tuo voisi mitä pikemmin tapahtua.

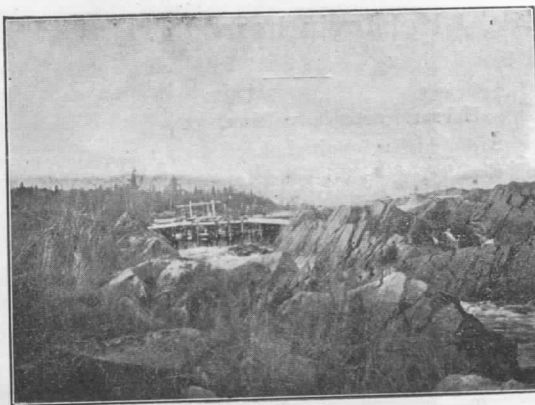
Hangon radan varrella Toukokuussa 1906.

W. I. A

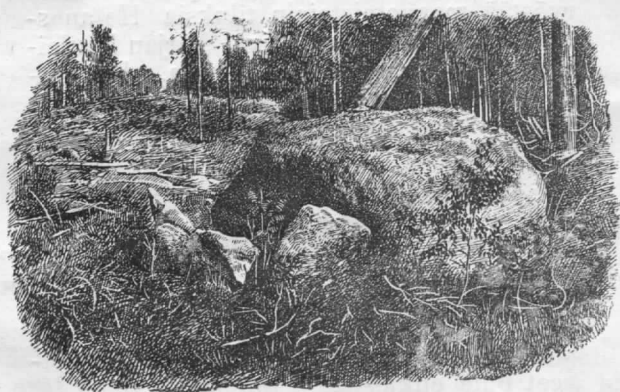
Usmanalan kylä.

Lohipato Usman koskessa.

Prasniekoille matkassa.

Miinoan kivi Suomen rajalla.

Vuonnisen tsässöynä.